12/04/2023

Οικουμενικός Πατριάρχης : «Η αμαρτωλή δεν μπήκε σε καμιά πολύχρονη διαδικασία μετανοίας για να συγχωρηθούν οι αμαρτίες της»

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Το απόγευμα της Μ. Τρίτης, ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος χοροστάτησε στην Ιερά Ακολουθία του Νυμφίου, στον Ι. Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, στο όμορφο χωριό Γλυκύ της Ίμβρου.

Μετά την Ακολουθία τέλεσε Τρισάγιο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής των μακαριστών Γλυκυανών κυρού **Νικηφόρου Γλυκά, Μητροπολίτου Ίμβρου** και μετά ταύτα Μυθήμνης, και Βαρθολομαίου του Κουτλουμουσιανού, λογίου Ιερομονάχου, ο οποίος προσέφερε πολλά στην παιδεία της Ίμβρου και στην Εκκλησία.

Ο Παναγιώτατος, ο οποίος φέρει το όνομα του τελευταίου, αναφέρθηκε, προηγουμένως, στην ομιλία του, στον σπουδαίο αυτό φωτιστή της Ίμβρου και διδάσκαλο του Γένους, και στη συνέχεια, εμφανώς συγκινημένος, περιέγραψε τα συναισθήματα του κάθε φορά που επισκέπτεται την ιδιαίτερη πατρίδα του.

“Κάθε φορά που ξεκινώ να επιστρέψω στην πολυαγαπημένη μας Ίμβρο, σκέφτομαι τα λόγια του μεγάλου τέκνου του **Γλυκέος Βαρθολομαίου του Κουτλουμουσιανού,** του πατρός της παιδείας στην Ίμβρο, του διδασκάλου του Γένους, του διορθωτού και εκδότου των λειτουργικών μας βιβλίων, του οποίου το όνομα φέρω, όπως γνωρίζετε, ο οποίος έγραφε το 1830 στον τότε Μητροπολίτη Ίμβρου: *«ούτ᾽ έπαυσα, ούτε θέλω παύσει εν όσω ζω, ενθυμούμενος αυτήν – την **Ίμβρον** – με τον ένθερμον πόθον εις την καρδίαν μου να πατήσω και αύθις το ιερόν της έδαφος». Με αυτό τον πόθο έρχομαι και θα έρχομαι εν όσω ζω κι εγώ για να θυμούμαι τα όμορφα και αγέρωχα παιδικά και νεανικά μου χρόνια, να θυμούμαι αυτά που έζησα, τους ανθρώπους που πέρασαν από τη ζωή μου και δεν υπάρχουν πιά. Να θυμούμαι και να διηγούμαι τα παλιά που ήσαν πιο όμορφα από τα σημερινά, πιο αγνά, πιο γνήσια και πιο απλά. Επιστρέφω με νοσταλγία και χαρά στο νησί μας, για να στηρίξω τους συμπατριώτες μου και να τονώσω τις ελπίδες τους. Ότι και να πω, βέβαια, γι᾽ αυτον τον τόπο, πάντα νιώθω πως υπάρχει κάτι αμετάδοτο, βαθύ, αρχέγονο, πειστικό και απτό. Μην μπορώντας να το περιγράψω, μόνον το ζω κάθε φορά που έρχομαι. Είναι υπαρξιακό, είναι βιωματικό.*

Αυτή τη φορά ήλθα στην ιδιαιτέρα πατρίδα μας για να εορτάσουμε όλοι μαζί την Μεγάλη Εβδομάδα και την ***Ανάσταση του Χριστού****, για να ακολουθήσουμε δηλαδή την πορεία των Παθών μέχρι τη νίκη κατά του θανάτου, όπως τα εορτάζουμε και τα βιώνουμε εμείς εδώ στην Ίμβρο με τον δικό μας παραδοσιακό τρόπο".*

Στη συνέχεια ο Πατριάρχης μίλησε εκτενώς για την στάση του Χριστού έναντι της αμαρτωλής γυναίκας, η οποία, κατά την Ευαγγελική αφήγηση, κλαίγοντας άλειψε με μύρο τα τίμια πόδια του Χριστού, στο σπίτι του **Φαρισαίου Σίμωνος.**

"Δύο πρόσωπα δεσπόζουν και πρωταγωνιστούν σ᾽ αυτό το συνταρακτικό γεγονός: ο Χριστός και η αμαρτωλή γυναίκα. Από το ένα μέρος ο αναμάρτητος και πανακήρατος Κύριος και από το άλλο μια γυναίκα βυθισμένη στην αμαρτία. Δυό κόσμοι που για τη δική μας ανθρώπινη λογική απέχουν παρασάγγας ο ένας από τον άλλο και που η κοινωνική ηθική, η ηθική του κόσμου, δεν κατανοεί ούτε και επιτρέπει την προσέγγισή τους. Είναι γνωστό ότι η πόρνη, όπως θεωρεί την άγνωστη εκείνη γυναίκα η υμνογραφία της ημέρας, ήταν αποδιοπομπαία από την κοινωνία της εποχής, ένα κοινωνικό και ηθικό ράκος, που ζούσε στο περιθώριο της κοινωνίας και που ήταν ντροπή για οποιονδήποτε να την πλησιάση.

Κι όμως, όταν μια τέτοια γυναίκα, που όλοι απέφευγαν ως βδελυρή και ως μίασμα, εισέρχεται στην οικία όπου βρισκόταν ο Κύριος, Εκείνος όχι μόνο δεν την αποστρέφεται αλλά και την συγχωρεί και την παρουσιάζει ως πρότυπο συμπεριφοράς απέναντί Του. Έτσι κατανοούμε την αρνητική στάση του Σίμωνα και των μαθητών, οι οποίοι εκπλήσσονται από την ανεκτική στάση του Χριστού. Η μικροψυχία τους δεν τους επέτρεπε να καταλάβουν ούτε το μέγεθος της αγάπης του Χριστού ούτε και το βάθος της μετάνοιας και της αγάπης της γυναίκας εκείνης.

Άφατο και απροσμέτρητο είναι το μέγεθος της αγάπης και της φιλανθρωπίας του Κυρίου μας. Είναι Αυτός, που δέχεται και δεν εξουθενώνει *«καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην», Αυτός που ήλθε «αμαρτωλούς καλέσαι εις μετάνοιαν» (Λουκ. ε΄, 32), αυτός που είπε ότι «τον ερχόμενον προς με ου μη εκβάλω έξω»* (Ιωάν. ς΄, 37), που είπε, *«ο αναμάρτητος πρώτος τόν λίθον βαλέτω» (βλ. Ιωάν η΄, 7), που, από αγάπη προς το πλάσμα Του, καταδέχτηκε, αν και παντοδύναμος Θεός, να «κενώση εαυτόν, γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δε σταυρού» (Φιλιπ. β΄, 8). Πως θα μπορούσε, λοιπόν, να διώξη ένα πλάσμα Του, που ήταν μεν βυθισμένο στην αμαρτία, αλλά έδειχνε μια στάση έμπρακτης, βαθειάς και αληθινής μετάνοιας; Η Αγία Γραφή είναι γεμάτη από παραδείγματα ανθρώπων που μετανόησαν και η μετάνοιά τους έγινε δεκτή από τον Θεό, ο οποίος είπε ότι «χαρά εν τω ουρανώ έσται επί ενί αμαρτωλώ μετανοούντι»*

(Λουκ. ιε΄, 7).”

Σε άλλο σημείο την ομιλίας του ο **Παναγιώτατος** επεσήμανε:

“Τους Ιουδαίους ενόχλησε το γεγονός ότι ο Χριστός απάλλαξε πολύ γρήγορα την πόρνη από τις αμαρτίες της, ότι δηλαδή η αμαρτωλή δεν μπήκε σε καμιά πολύχρονη διαδικασία μετανοίας, δεν έκαμε έστω μία καλή πράξη ή μία προσευχή, για να συγχωρηθούν οι αμαρτίες της. Συμπληρώνει εδώ ο ιερός Χρυσόστομος ότι ο Χριστός τη συγχώρησε, επειδή «μετά θερμής διανοίας και πεπυρωμένης ψυχής και ζεούσης προσήλθε πίστεως και των αγίων και ιερών εκείνων ήψατο ποδών, τους βοστρύχους λύσασα, πηγάς δακρύων εκ των οφθαλμών αφείσα το μύρον κενώσασα». Δεν χρειάστηκαν ούτε η τήρηση των επιταγών του ιουδαικού νόμου, ούτε οι καθαρμοί, ούτε ακόμη και οι καλές πράξεις. Έφταναν η ζωντανή της πίστη, η ζέουσα αγάπη, τα θερμά δάκρυα της μετάνοιας, το μύρο με το οποίο άλειψε τα πόδια του Κυρίου και το σκούπισμα τους με τα πλούσια μαλλιά της. Το παράδειγμα της πόρνης, όπως και του ληστή πάνω στο σταυρό, μας δείχνει ότι η μετάνοια δεν είναι θέμα χρονικής διάρκειας αλλά «καιρού», σύμφωνα με τη σημασία που έχει η λέξη αυτή στη γλώσσα της Γραφής, όπου σημαίνει την κατάλληλη ώρα, την ευκαιρία που δίνει ο Θεός στον άνθρωπο να μετανοήση, απέναντι στην οποία ο άνθρωπος δεν πρέπει να αδιαφορήση. Αλλά ούτε και απλώς θέμα καλών πράξεων είναι η μετάνοια. Τα καλά έργα πρέπει, όταν γίνωνται, να συμβαδίζουν με τη συντετριμμένη καρδιά, την αφειδώλευτη αγάπη, τη θερμή πίστη και τα δάκρυα της μετανοίας. Αυτά είναι που έλκουν τη φιλανθρωπία του Θεού και δεν αφήνουν την

αμαρτωλή ανθρώπινη ύπαρξη να βυθιστή στο βάραθρο της απογνώσεως”.

Η αμαρτωλή γυναίκα, όπως λέγει ένας ύμνος της ημέρας, ήταν «δυσώδης και βεβορβορωμένη», ήταν «απηλπισμένη διά τας πράξεις». Αλλά αυτή η βύθιση στα θολά νερά της αμαρτίας και η δικαιολογημένη απελπισία της δεν την έσπρωξαν στη ραθυμία και την απόγνωση, δεν την έκαμαν να πιστέψη ότι είναι πλέον καταδικασμένη, ότι όλα γύρω της έχουν καταρρεύσει, ότι δεν υπάρχει γι᾽ αυτήν ελπίδα σωτηρίας. Μας εντυπωσιάζει, λοιπόν, η αγάπη και η απόλυτη εμπιστοσύνη της στο Θεό, μας εντυπωσιάζει όμως και το γεγονός ότι η γυναίκα εκείνη σιωπά, δεν παρακαλεί, δεν φωνάζει. Φαίνεται ότι τα λόγια δεν έχουν θέση τούτη τη συνταρακτική ώρα της μετάνοιας και της εσωτερικής συντριβής, την ώρα της ταπείνωσης και των στεναγμών της καρδιάς. Όταν η ύπαρξη συγκλονίζεται από τη συναίσθηση της αμαρτωλότητας και από τη συνειδητοποίηση της μικρότητάς μας, όταν γκρεμίζεται μέσα μας ο παλαιός άνθρωπος και χτίζεται ο ανακαινισμένος εν Χριστώ άνθρωπος, τότε μόνον η λαλέουσα αγία σιωπή, αυτή η φίλη των δακρύων, λέγει πολύ περισσότερα από τον λόγο.”

Φωτό: Νίκος Παπαχρήστου / Οικουμενικό Πατριαρχείο